

1 Tim 4:16 Zie toe op uzelf en op de leer ...

1A.5 De groei van ons geloof.

Wanneer wij de brief aan de Kolossenzen doorlezen, komen we daar een aantal verzen tegen, die ons aanzetten tot nader onderzoek. Paulus opent zijn brief zoals gewoonlijk. In vers 3 zegt hij, dat hij gehoord heeft van het geloof dat de gelovigen hebben in Christus Yeshua en van de onderlinge liefde en van de hoop die ze hebben voor de toekomst. Dit alles heeft het evangelie dat tot hen gekomen is teweeggebracht. In Kol 1:9 schrijft hij; *Daarom houden ook wij sedert de dag, dat wij dit gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te vragen, dat gij met de rechte kennis van Zijn wil vervuld moogt worden, in alle wijsheid en geestelijk inzicht.* De basis beginselen zijn aanwezig, toch bidt en vraagt Paulus in zijn gebed dat de gemeente verder mag gaan groeien. Hij vraagt om de **rechte kennis** voor de gemeente. Dat is de nauwkeurige en juiste kennis van de goddelijke zaken. Het betreft hier **Zijn wil**. Die wil heeft betrekking op het voornemen van God om de mens te zegenen in Christus. Die wil heeft betrekking op wat God verlangt dat door ons gedaan moet worden. Die wil heeft betrekking op zijn geboden en voorschriften. Dit gaat dus weer verder dan die eerste basis beginselen. Het is een groeien naar de volheid van Christus. Wat hebben we daar voor nodig? Dat staat in het vers, namelijk; *wijsheid en geestelijk inzicht.* Het betreft de veelkleurige kennis van menselijke en goddelijke dingen, verworven door scherpzinnigheid en ervaring, samengevat in *leerspreuken en stelregels*. Het heeft te maken met de vereisten voor vroom en oprecht leven. We hebben deze zaken nodig, we dienen te weten of te gaan onderzoeken wat God van ons verlangt. Waarom moet dat? Het antwoord staat in vers 10. *Om de Here waardig te wandelen, Hem in alles te behagen, in alle goed werk vrucht te dragen en op te wassen in de rechte kennis van God.* Misschien lezen we snel en makkelijk over deze verzen heen, maar hier staat nog al wat. Er moet dus een verdere groei gemaakt worden, we moeten opwassen, dat is groeien in de rechte kennis van God. Die kennis is dus nog niet volledig aanwezig. Dat betekent onderzoek en overleg en waar nodig verandering in ons gedrag. Niet alleen voor wat betreft ons gedrag in deze wereld ten opzichte van onze medemens, onze naaste, onze broeder en zuster, maar vooral en bovenal ons gedrag ten opzichte van God. We moeten waardig wandelen, dat is leven overeenkomstig Gods wil. We dienen Hem *in alles* te behagen. Wij dienen vruchten voort te brengen die God welgevallig zijn. Ballast vanuit het verleden, dat niet strookt met de wil van God, dingen die door God niet geboden zijn, die dienen wij na te laten en af te schaffen. Dat zijn zaken die niet leiden naar de rechte kennis van God.

Het woord *groeien* geeft aan dat het een voortdurend proces is van groter worden, in omvang toenemen. In dit geval heeft dat in eerste instantie te maken met kennis en inzicht, dat, in tweede instantie, tot uiting komt in ons dagelijks gedrag. Het is te vergelijken met verliefd worden. Als je verliefd wordt staat je hart in vuur en vlam, je wilt bij de persoon zijn waar je liefde naar uitgaat en alles over die persoon weten. Je besteed veel aandacht aan die persoon. Je wilt samen verder leven en dat gevoel van verliefdheid wil je eigenlijk nooit verliezen. Hoe komt het toch dat deze situatie heel vaak, na verloop van tijd, in kracht afneemt? Is het eerste vuur gedoofd? Heb je niets meer te bieden, of biedt de partner niet veel meer? Zijn het de dagelijkse zorgen die veel tijd opeisen? Is het de egoïstische instelling van de mens die de verliefde situatie danig onder druk zet? Als we eerlijk zijn heeft het afvlakken van de liefde voor een groot deel te maken met de tijd en de interesse die we bereid zijn *voor elkaar* uit te trekken. Is het met ons geloof niet net zo?

Hebben veel mensen niet een soortgelijke situatie meegemaakt toen ze tot geloof kwamen? Die geweldige eerste liefde die we hadden, die wilde we aan iedereen bekend maken en

overdragen, maar is dat na verloop van tijd zo gebleven? Is onze eerste liefde minder geworden? Komt dat omdat we zijn blijven steken op een bepaald niveau? Is er geen groei meer? Vaak wordt gezegd dat stilstand, achteruitgang is, zou het in het geloof anders zijn? Hoeveel tijd zijn wij bereid uit te trekken om onze relatie met God en onze naaste vurig te houden? Wat zegt God hierover in zijn woord?

Judas 20 *Maar gij, geliefden, bewaar uzelf in de liefde Gods, door uzelf op te bouwen in uw allerheiligst geloof en door te bidden in de heilige Geest.* Hier wordt gesproken over u en mij, hoe wij ons kunnen bewaren in Gods liefde. Bewaren in de betekenis van, beschermen en in de toestand blijven waarin je verkeert. Dat is de toestand van *de liefde Gods*, zoals het vers zegt. Je moet er zorgvuldig op letten dat die toestand niet verandert in negatieve zin. Er wordt ook gezegd hoe je dat moet doen. *Door uzelf op te bouwen* in het geloof. Bouwen wij onszelf wel op? Of laten wij ons alleen maar opbouwen door andere mensen, door de geestelijke leiders? Wie is er verantwoordelijk voor uw geloof? Bent u dat zelf of verschuilt u zich achter andere mensen? Beide, zowel de geestelijke leider als het individu, hebben een grote verantwoordelijkheid op dit gebied.

Heb 6:1-3 *Laten wij daarom het eerste onderwijs aangaande Christus laten rusten en ons richten op het volkomene, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van een leer van dopen en oplegging van handen, van opstanding der doden en van een eeuwig oordeel; en dat zullen wij doen, indien God het vergunt.* Ziet u, er is meer dan de basisbegrippen en basishandelingen. Het woord “volkomene” komt van het Griekse woord “teleiotes” en het betekent: morele en geestelijke volmaaktheid. Daar moeten wij ons op richten volgens dit vers uit de bijbel. De vraag is echter of wij het eerste onderwijs aangaande Christus al wel gehad hebben? Hoe zit het met uw leer van dopen en handen opleggen, heeft u daar de bijbel wel eens over opengeslagen? Paulus zegt in Heb 5:11 dat de gelovigen *traag zijn geworden in het horen*. Er staat dat zij traag *zijn geworden*, eerst waren ze dat kennelijk niet. Hoe zit dat met ons? Traag in de betekenis van langzaam, sloom, ongeïnteresseerd. Als het zo met je gesteld is, is Gods woord *moeilijk uit te leggen*, zegt Paulus. Je bent eigenlijk weer terug bij af. In Heb 5:12 staat het nog duidelijker: *hoewel gij naar de tijd gerekend leraars behoorde te zijn, hebt gij weer nodig, dat men u de eerste beginselen, van de uitspraken Gods leert.* Hoe is het met de christelijke geloofsgemeenschappen gesteld tegenwoordig? Waar zijn ze aan toe? Aan de vaste spijs of nog aan de melk? Gezien de leegloop van de kerken en de interesse in Gods woord, zou je zeggen dat opnieuw de eerste beginselen geleerd zouden moeten worden. Als je nog aan de melk zit, ben je een zuigeling en *heb je geen weet van de rechte prediking*, zegt vers 13. De rechte prediking omvat de leer die iemand in een toestand kan brengen die voor God aanvaardbaar is. Een volwassene in het geloof kan vaste spijs tot zich nemen. Als we aan al de basisvoorwaarden voldaan hebben, kunnen we verder gaan. Heb 6:3 *en dat zullen wij doen, indien God het vergunt.* Dat is de keus die wij hebben om ons te richten op het volkomene. Als wij de intentie hebben om ons inderdaad daarop te willen richten, zal God ons dat niet alleen toestaan, maar Hij zal ons er in leiden en onderwijzen. Willen wij daar tijd voor uittrekken?

Dat woord volkomene komen we ook tegen in Rom 12:2 *Wordt niet gelijkvormig aan de deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.* Opnieuw een aanmoediging om ons denken te laten leiden door Gods Geest. Deze wereld verkeert in duisternis, daar moeten we ons niet op richten. Het woord “erkennen” heeft te maken met het accepteren van iets na een gedegen onderzoek. Hebben wij dat gedegen onderzoek gedaan? Als dat zo is, dan erken

je de echtheid van hetgeen je onderzocht hebt. In dit geval gaat het over de wil van God. Je gelooft in Gods woord, in het goede en het aangename daarvan en je gaat inzien dat dit naar volmaaktheid leidt. Dat is een proces dat tijd en aandacht nodig heeft, zijn wij bereid dat proces in te gaan en daar de tijd voor te nemen?

Ef 4:11-13 *En Hij (Yeshua) heeft zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus, totdat, wij allen de eenheid des geloofs en der volle kennis van de Zoon Gods bereikt hebben.* Een heel interessant vers om uit te werken. Op de eerste plaats heeft de gemeente van God functionarissen gekregen ten dienste van de gelovigen. Al deze functionarissen hebben een taak, een opdracht. Ieder moet op zijn wijze een bijdrage leveren om de gemeente aan te zetten tot het vervullen van hun plichten t.o.v. God en de naaste. Ze moeten werken aan de opbouw, om de gemeente tot een bepaald niveau te brengen. Die opbouw dient door te gaan tot een bepaald moment. Welk moment is dat? Als eerste wordt genoemd *de eenheid des geloofs*. Van die eenheid zie ik nog weinig om me heen. Er zijn zoveel verschillende geloofsgemeenschappen, die allemaal beweren gegrondvest te zijn op de bijbel. Toch kunnen ze kennelijk niet samen die eenheid des geloofs uitdragen, want ze blijven verdeeld. Op de tweede plaats zou die opbouw door moeten gaan totdat wij *de volle kennis van de Zoon van God bereikt hebben*. Het gaat hier om de nauwkeurige en juiste kennis van Gods Zoon. Als we die “*eenheid des geloofs*” al niet kunnen bewerkstelligen, hoe willen we dan ooit de volle kennis van de Zoon van God bereiken. Er is voor de door God gegeven functionarissen nog heel wat werk te verrichten voordat het zover is. Zou dit dan toch komen omdat men voor een groot deel blijft vasthouden aan tradities en door allerlei kerken zelf gemaakte regels, en niet volledig vasthouden aan Gods woord? Op deze wijze komen we niet tot de *mannelijke rijpheid, de maat van wasdom van de volheid van Christus*, vervolg van vers 13. Rijpheid is weer dat Griekse woord “teleios” dat betekent: volgroeid, volwassen, volledig, voltooid. In hetzelfde vers wordt ook gewezen op de “volheid” van Christus. Volheid komt van “pleroma” dat betekent: volledigheid, volmaaktheid. De verzen in de bijbel spreken voor zich, maar, of wij begrijpen die verzen niet goed of we doen er willens en wetens niets mee. In plaats van eenheid, krijgen we steeds meer verdeeldheid. Want als je de verzen leest die volgen op Ef 4:13 staat daar gewoon het antwoord.

Vers 14 **Dan** *zijn we niet meer onmondig, op en neder, heen en weer geslingerd onder invloed van allerlei wind van leer, door het valse spel der mensen, in hun sluwheid, die tot dwaling verleidt.* Hier hebben we de oorzaak van het christelijk verdeelde probleem. De gelovigen zijn nog niet mondig. Ze doen er ook niet veel aan om mondig te worden! Het woord in de grondtekst voor onmondig betekent: baby, klein kind, onnozel. U weet wel, die zaten nog steeds aan de melk, die konden nog geen vast voedsel verdragen. En dat blijkt ook uit de tekst, want *onder allerlei wind van leer*, worden ze *heen en weer en op en neer geslingerd*. Hoe komt dat? Omdat veel functionarissen zich niet aan de waarheid houden, maar gebruik maken van hun valse wijsheid en de mensen gedeeltelijk bedriegen, waardoor ze tot dwaling komen. Het gaat meer om het zieltjes winnen voor hun kerk dan voor God. Anders was er toch al lang een beweging op gang gekomen om Yeshua centraal te stellen en zijn wil te volbrengen en tot eenheid des geloofs te komen.

Als wij het punt bereiken dat we de mannelijke rijpheid, de maat van wasdom van de volheid van Christus hebben ...**dan** ...*zijn we niet meer onmondig*, dan zijn die problemen er niet meer. Waarom zijn die er dan niet meer? Wederom de bijbel raadplegen. Vers 15 *maar dan groeien wij, ons aan de waarheid houdende, in liefde in elk opzicht naar Hem toe, die het Hoofd is, Christus*. Als wij ons aan de waarheid houden, zullen we groeien in liefde in elk opzicht naar Christus. Christus is het hoofd van de gemeente, niet de Paus, niet de synode,

niet de kerkenraad of welk ander instituut ook. Gods woord is de waarheid, Joh 17:17. De zelf gemaakte regels en voorschriften van elke geloofsgemeenschap leiden ons alleen maar van de waarheid af. Die veroorzaken verdeeldheid in plaats van eenheid.

Wat zegt Gods woord? Ef 4:3-6 *en u te beijveren de eenheid des Geestes te bewaren door de band des vredes*. Wij dienen ijver aan de dag te leggen om de eenheid te bewaren waarmee de Geest ons onderling verbindt. We hebben nu zowel in Ef 4:3 en 5 als in Ef 4:13 gelezen dat er *een eenheid des geloofs* en een *eenheid des Geestes* dient te zijn. Maar die is er op dit moment absoluut nog niet. Wij dienen daar wel naar te streven. Het wordt tijd dat de gelovige zelf zijn verantwoordelijkheid neemt en zich gaat "*beijveren*" om de eenheid, waarover gesproken wordt, te realiseren.

Het is zo dat veel mensen weinig of geen vertrouwen meer hebben in de politiek en in de overkoepelende organisaties, omdat er overal van alles mis gaat en de burger altijd de dupe wordt van verkeerde beslissingen door de verantwoordelijken. Op geestelijk gebied is het niet veel anders. Al die geloofsgemeenschappen kunnen of willen hun eigen regels niet loslaten om onder het ene Hoofd en die ene Heer verder te gaan. Het vertrouwen van de gelovige neemt af omdat er met allerlei regels gemanipuleerd wordt en er veel eigengemaakte regels ingevoerd zijn of worden. Regels die onderhevig zijn aan cultuur, aan mode, aan tijd enz. Op die wijze worden we van de waarheid afgeleid.

Als Petrus schrijft over de dag des Heren in 2 Pe 3, eindigt hij in vers 18 met de volgende woorden; *maar wast op in de genade en de kennis van onze Here en Heiland, Yeshua Christus*. Wederom dat groeien in kennis van Yeshua, telkens komen we deze aanwijzingen en raadgevingen tegen. Groeien kan alleen als ons telkens meer kennis wordt bijgebracht. Als wij meer zicht krijgen op de profetieën, op de positie van Israël enz. Als die groei stilstaat of willens en wetens aan de gelovigen onthouden wordt, zal de beleving afnemen en uitdoven. Naarmate de terugkomst van Yeshua dichterbij komt, dienen wij steeds meer te groeien naar zijn beeld om met Hem verenigd te worden.

Kol 1:28 *Hem verkondigen wij, wanneer wij ieder mens terechtwijzen en ieder mens onderrichten in alle wijsheid, om ieder mens in Christus volmaakt te doen zijn*. Paulus vermaant ons, waarschuwt ons, spoort ons aan en onderricht ons om een zo diep mogelijk inzicht te krijgen. Hij doet dat met een bedoeling, namelijk om ieder van ons te laten groeien naar een toestand van volmaaktheid, zoals die van Yeshua. Ook in 1 Kor 14:20 gebruikt Paulus dit Griekse woord "*teleios*" *Broeders, wordt in het verstand volwassen*. Volwassen worden, volmaakt worden, dat is een proces van telkens ergens naar toe groeien.

In de Fil 3:12 zegt hij, dat hij ook zelf jaagt naar die toestand van volmaaktheid. Hij wil zoveel mogelijk gelijkvormig worden aan Yeshua, zie vers 10-11 en in vers 12 besluit hij met; *Niet dat ik het reeds verkregen zou hebben, of reeds volmaakt zou zijn, maar ik jaag er naar ..* Hij probeert ernstig zijn uiterste best te doen om in zo'n toestand te geraken. Wat een voorbeeld voor ons. Jagen is een actieve bezigheid, het is een begerig zoeken naar iets om het te verkrijgen. Het vergt inspanning. Jagen wij ook naar die situatie om volmaakt te worden?

Jak 1:25 *Maar wie zich verdiept in de volmaakte wet, die der vrijheid, en daarbij blijft, niet als een vergeetachtige hoorder, doch als een werkelijke dader, die zal zalig zijn in zijn doen*. Het woord "*verdiepen*" heeft in de grondtekst de betekenis van, iets zorgvuldig inzien, nieuwsgierig bekijken, ergens kennis van willen krijgen. Er staat bij, dat die volmaaktheid van de wet, ons vrijheid geeft. We gaan nergens meer onder gebukt. We leven volgens Gods geboden die waarborgen dat we tegenover Hem alle vrijheid en geluk hebben. Er staat echter ook in dit vers dat we ons dienen *te blijven verdiepen*. Niet aanhoren en vergeten, maar

aanhoren en doen. Vers 21 zegt dat we met zachtmoedigheid het in ons geplante woord moeten aannemen. Lees ook Hand 17:11 daar staat een treffend voorbeeld van de Bereeërs. Zij onderzochten dagelijks *de Schriften*, ze verdiepten zich in Gods woord om te zien of de dingen inderdaad zo waren als ze hun verteld hadden.

In Ef 3:16-19 wordt duidelijk dat het die ene Geest is die ons kracht geeft en het geloof in ons doet wonen. Vers 19 *en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods*. Vervuld en volheid komen van hetzelfde Griekse woord. Duidelijk wordt dat de groei naar volheid alles te maken heeft met het werk van de Geest en de mate hoe wij met ons geloof omgaan. Het is treffend om te lezen dat er gesproken wordt over “*samen met alle heiligen*” in vers 18. Allen die Hem toebehoren moeten kunnen bevatten hoe extreem groot de liefde van Christus is. Dat die liefde boven alle kennis verheven is en dat wij daarmee vervuld mogen worden tot één lichaam. Dat kan alleen als wij, zowel individueel als gezamenlijk, de moeite nemen om te weten te komen wat er in Gods woord staat. Het geeft toch onuitsprekelijk geluk om samen Gods woord te lezen, te overdenken en te bespreken, om elkaar te bemoedigen en op te bouwen en te onderwijzen. De bedoeling is toch om te groeien naar het beeld van Christus. Dat dient ons uitgangspunt te zijn. God loven en eren en toezingen is geweldig en geeft vreugde, maar onze aanbidding dient gegrondvest te zijn op de kennis *waarom* we God vereren. Die kennis zorgt op zijn beurt voor gehoorzaamheid aan zijn woord. Gehoorzaamheid omdat we beseffen en weten dat we gered zijn en niet om gered of behouden te worden.

Paulus schrijft over een geheimenis in Rom 11:25 *Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis; een gedeeltelijk verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat*. Dit is een interessante tekst. Wat we begrijpen is dat er een gedeeltelijke verharding wordt vermeld over Israël. Waar moeten we dan aan denken. Het woord “verharding” kan het best als volgt omschreven worden: je mentale onderscheidingsvermogen stompt af, je wordt traag in het opmerken. Je bent koppig en hardnekkig. Het voordeel voor de Israëlieten is, dat het maar gedeeltelijk is en tijdelijk. Voor een deel blijven ze het helder zien, maar voor een deel is dat ook niet het geval. Ze blijven vastklampen aan de Torah, de onderwijzing, maar de vervulling van de wet, Yeshua, die hebben ze verworpen. Dat inzicht moet alsnog overgebracht worden op hen. Uitdrukkelijk zegt Paulus erbij dat ze niet eigenwijs moeten zijn, hij zegt het in hun eigen belang is. Hij geeft ook aan hoelang deze situatie zal blijven voortbestaan. *Totdat de volheid der heidenen binnengaat*. Waar moeten we dan aan denken? Heeft God ergens in het verleden een getal bepaald of genoteerd en wordt er nu in de hemel het aantal heidenen bijgehouden dat tot geloof gekomen is? En als het vereiste aantal bereikt is, als het getal vol geworden is, wordt dan de verharding bij Israël weggenomen? Dit lijkt mij een vrij zinloze onderneming want wie zou hier iets van kunnen leren of aan kunnen veranderen. God heeft met alles een doel. De betekenis moet veel meer inhouden dan een vastgesteld aantal personen. Misschien dat we een ruimer inzicht krijgen als we de woorden van dit vers verder uitwerken?

Het woord “volheid” (Grieks; pleroma) betekent, dat wat gevuld is of wordt. Dat kan zowel letterlijk als figuurlijk zijn. Het slaat op de toestand van de gelovigen in het Nieuwe Testament die gevuld zijn en worden met de aanwezigheid, macht en rijkdom van God en van Christus. Ze worden gevuld en vol gemaakt met het Goddelijke. Ze groeien naar het beeld van Yeshua. Het werkwoord dat hierbij hoort is vervullen (Grieks: plero-oo) wat betekent aanvullen, vol maken, volledig maken, tot boven toe vullen, zodanig dat aan de volle maat niets ontbreekt. In elk opzicht volledig maken, volbrengen, ten uitvoer brengen, verwezenlijken. Dus, maken dat Gods wil (als bekend gemaakt in zijn geschriften) naar behoren gehoorzaamd wordt en Gods beloften (door de profeten gegeven) vervuld worden.

Dit zelfde woord (plero-oo) wordt gebruikt in Matt 5:17 *Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden: Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen.* Yeshua kwam om de betekenis van de wet opnieuw uit te leggen en duidelijk te maken. Denk daarbij aan Matt 5:21-48. Dat is dus het proces waar de gelovigen ook mee bezig zouden moeten zijn! Een proces van leren en groeien naar de volheid van Yeshua toe, zoals hierboven aangetoond. Als we *nu, heden*, naar de christenheid kijken zou je eerder zeggen dat ze proberen om een zo groot mogelijke verdeeldheid te bereiken. Dat is precies het tegenovergestelde van eenheid. Yeshua kwam niet om te ontbinden of af te schaffen, maar om te vervullen. Wij hebben in de bijbel de woorden van de apostelen en de profeten, waar we uit kunnen putten. Er zijn evangelisten over de wereld uitgegaan om het evangelie te prediken. Er zijn herders en leraars, maar die zouden naar Yeshua, als het Hoofd van de gemeente en naar *Zijn geboden* moeten verwijzen, en niet naar de *leiding* van *hun* geloofsgemeenschap en de *geboden en tradities* van *hun* geloofsgemeenschap.

“De volheid van de heidenen”, heeft alles te maken met het werk van de Geest in de eindtijd. Steeds meer gaan wij begrijpen van Gods woord, we zijn (weer) op zoek naar de Joodse wortels van ons geloof en er zal nog heel wat bekering van dwalingen aan te pas komen voordat we die volheid binnengaan. Er zijn veel gelovigen die reeds weet hebben van een aantal zaken die wij zouden moeten veranderen om in overeenstemming te komen met Gods woord, maar om de een of andere reden durven ze er niet aan om het publiekelijk bekend te maken of er naar te gaan handelen.

Het is leerzaam om te zien hoe dit woord “volheid” in andere verzen gebruikt wordt. Op die manier krijgen we nog een beter beeld van de bedoeling en de betekenis van de reeds aangehaalde verzen.

Kol 1:19 *Want het heeft de ganse volheid behaagt in Hem woning te maken.* Kol 2:9 *want in Hem woont al de volheid der godheid lichamelijk.* Vertaling uit Het Boek; *Want in Hem woont het hele wezen van God in een menselijke gedaante.* Die volheid moet in ons gestalte krijgen. Als die volheid in ons “binnengaat” en zichtbaar wordt, zal de tijd aanbreken dat gans Israël behouden wordt. Die volheid heeft te maken met de liefde tot Yeshua en met de liefde tot de naaste en met het onderhouden van Zijn geboden. Yeshua zegt in Joh 14:15, 21, 23 tot drie keer toe in 8 verzen: ***Indien*** *gij Mij liefhebt zult gij mijn geboden bewaren.*

Dit proces van groeien, zoals dat hierboven beschreven is, heeft twee onlosmakelijk met elkaar verbonden elementen. Aan de ene kant de werking van de Geest in ons en aan de andere kant de reactie van ons op die werking van de Geest. Als de werking van de Geest in ons niet leidt tot verandering van gedrag zal er stilstand ontstaan in die groei. Als er wel verandering is, zijn wij bezig met het proces van heiliging. *Wordt heilig, want Ik ben heilig*, 1 Pe 1:16. Ook dit is een steeds voortgaand proces.

Daniël verwijst hier m.i. ook naar in 12:4 *Maar gij, Daniël, houd de woorden verborgen, en verzegel het boek tot de eindtijd: velen zullen **onderzoek** doen, en **de kennis zal vermeederen**.*

1 Tim 4:16 ... volhard in deze dingen; want als gij dit doet zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden.